

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Jaroslav Červenka
Název práce: Příčiny vzniku studené války

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): PhDr. B. Litera, CSc.

1. **OBSAH A CÍL PRÁCE** (stručná informace o práci, formulace cíle): Jak naznačuje název práce, jejím cílem jsou příčiny vzniku a studené války. Zajímavá a netradiční je skutečnost, že se autor vrací až před druhou světovou válku a do ní, kde nepochybně vznikla řada problémů, jež po válce vyústily ve studenou válku.
2. **VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ** (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.): Téma je bez ohledu na jeho frekvenci v literatuře náročné, neboť se do něho promítá řada aspektů a vrstev problémů. Přístup ke zpracování nabízí příležitosti k netradičnímu výkladu, velmi dobře zpracoval autor přehled teorií příčin studené války.
3. **FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.): Jazykový projev je kultivovaný, stejně jako formální záležitosti práce. Rozsah literatury možná mohl být větší, avšak hrubým omylem bylo nekritické používání paskvilu P. Johnsona (viz dále).
4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):
Celkový dojem je poněkud rozpačitý. Na jedné straně je v práci podán netradiční a inspirativní pohled na problematiku, na straně druhé je v práci množství chyb a omylů. Na str. 5 např: Sovětský svaz nevznikl v roce 1923, ale 30. 12. 1922; místo termínu komunisté bych spíše použil bolševici; rapallská dohoda neobsahovala žádný tajný dodatek o vojenské spolupráci SSSR s Německem; Strana 6: Moskva neobsadila Pobaltské státy v roce 1939, ale o rok později a to se jednalo o formální připojení; Katyň a Sikorského vláda, jistě, ale Sikorský vzápětí umírá a nastupuje Mikolaczyk; Jak lend-leas znevýhodňoval Velkou Británii a nikoliv SSSR?
Výčet podobných „drobností“ pocházejících patrně z Johnsona by byl asi delší, nicméně k subkapitole 2.2.: den po přepadení SSSR, 23. června 1941, senátor Harry S. Truman pronesl v Kongresu projev, ve kterém řekl asi následující: jestliže bude vítězit Německo, měli bychom /USA/ podpořit Rusko, jestliže bude vítězit Rusko, měli bychom podpořit Německo. Tento již viceprezident, neznalý zahraniční politiky, válečných ujednání a zvláště závazků přijatých v Jaltě se stal prezidentem USA.
Str. 20: hlavním úkolem cesty Hopkinse do Moskvy bylo zahladit tvrdou rozepří mezi Trumanem a Molotovem ohledně Polska a zvláště dojednat další schůzku, na níž by se řešily naléhavé problémy poválečného uspořádání Německa a další (Postupim). Autor nebere příliš v úvahu realpolitiku, skutečný stav zemí po válce, ale i jejich zájmy. Není zde zastoupena jednostranná americká politika v Itálii a Japonsku, či britská v Řecku. Ale ani nezáměr americké politiky o střední Evropu, ani pokus Trumanovy administrativy dezinterpretovat závěry z Jalty ohledně vytvoření nové polské prozatímní vlády, či po získání jaderné bomby pokusům zabránit Moskvě, aby vstoupila do války proti Japonsku.
Autor se sice zmínil o Byrnesově projevu ve Stuttgartu v září 1946, avšak již nedodal, že Byrnes ve snaze získat spolupráci Němců na obnově zpochybnil hranice ve střední a východní Evropě, tak jak byla stanoveny v Postupimi a tedy to co považovala Moskva za hlavní „plody vítězství“ (s. 21).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):
Jaký byl vztah Trumanovy doktríny a Marshallova plánu? Jaká byla bezprostřední příčina tzv. první berlínské krize?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, hodnotím ji mezi dobrou až velmi dobrou, podle výsledků obhajoby.

Datum: 2. 6. 2014

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo přiložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.